

Juhlajulkaisu
Pekka Hallberg
1944 – 12/6 – 2004

Toimittajat

Risto Nuolimaa

Pekka Vihervuori

Hannele Klemettinen

Tilausosoite

Suomalainen Lakimiesyhdistys

Kasarmikatu 23 A 17

00130 Helsinki

p. (09) 6120 300

f. (09) 604 668

sly@lakimies.org

www.lakimies.org

© 2004 Suomalainen Lakimiesyhdistys ja kirjoittajat

Kannen ja taiton suunnittelu: Heikki Kalliomaa

Pekka Hallbergin valokuva s. VII Heini Lehväslaiho

ISSN 0356-7222

ISBN 951-855-229-0

Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 2004

Pekka Hallberg 60 vuotta

Korkeimman hallinto-oikeuden presidentti, oikeustieteen tohtori ja Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen entinen puheenjohtaja Pekka Hallberg täyttää kuluvan vuoden 2004 kesäkuun 12. päivänä 60 vuotta.

Pekka Hallberg on tuttu maamme koko juristikunnalle, monellakin eri tavalla. Hän on tietysti asemansa perusteella maamme eturivin tuomari, jonka ratkaisemien juttujen joukko on kunnioitettava jo määrältään, oikeudellisesta argumentoinnista sekä asiallisesta, yhteiskunnallisesta ja oikeussuojaan liittyvästä merkityksestä puhumattakaan. Korkein hallinto-oikeuskin on, moni-ilmeisyydestään huolimatta, omalla tavallaan presidenttinsä näköinen. Toisaalta Hallberg on myös tuomarinroolin ulkopuolella keskeinen yhteiskunnallinen osallistuja ja vaikuttaja, jonka asiantuntevan ja yhteiskunnan kehityksestä vastuuta kantavan pohdinnan tuloksena syntyneitä puheita ja kirjoituksia yhteiskunnassa on totuttu arvostamaan. Hallbergille laki ja oikeus on ennen muuta myönteinen kansalaisyhteiskuntaa rakentava tekijä, jossa käskyt ja kiellot eivät ole ensisijaisia.

Hallbergin lukuisista teoksista käytännön lakimiehet, oikeustieteen harjoittajat ja hallinto-tuomioistuinten lainkäyttöhenkilökunta ovat tottuneet saamaan tärkeää ja asiantuntevaa apua jo usean vuosikymmenen ajan. Hän on kirjallisessa tuotannossaan keskittynyt erityisesti hallinto-oikeudellisiin asioihin, kunnallisoikeuteen sekä kaavoitus- ja rakentamisoikeuteen. Monet muutkaan oikeudenalat kuten perusoikeudet ja kilpailuoikeus eivät ole olleet hänelle vieraita. Tiedeyhteisön arvostuksen osoituksena Pekka Hallberg on Suomalaisen Tiedeakatemian jäsen (1992–). Myös muutoin Hallberg on antanut merkittävän panoksen Suomen kulttuurielämälle, esimerkiksi toimimalla Suomen Kulttuurirahaston hallituksen jäsenenä (1986–1993), varaesimiehenä (1994–1995) ja esimiehenä (1995–2003). Oikeuskulttuurin edistämiseksi hän on tehnyt merkittävää työtä sanoin ja teoin.

Oikeustieteen kandidaatin tutkinnon Hallberg suoritti Helsingin yliopistossa vuonna 1967. Tätä seurasivat oikeustieteen lisensiaatin tutkinto vuonna 1971 sekä väittely oikeustieteen tohtoriksi Helsingissä vuonna 1978 hallinto-oikeudellisen valituksen käyttöalasta. Lisäksi Pekka Hallberg on kesäkuussa 2004 väitellyt Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa oikeusvaltio-tematiikasta (Rule of law). Pekka Hallbergin työura alkoi korkeimman hallinto-oikeuden esittelijänä. Hän työskenteli oikeusministeriössä useaan otteeseen lainsäädäntöneuvoksena. Pekka Hallberg nimitettiin korkeimman hallinto-oikeuden ylimääräiseksi hallinto-

neuvokseksi ensimmäisen kerran helmikuussa 1979. Hallintoneuvoksen virassa hän toimi 1.1.1981–30.11.1993, minkä jälkeen hänet nimitettiin 1.12.1993 alkaen korkeimman hallinto-oikeuden presidentiksi. Hallbergin ura hallinto-oikeuden alalla on ollut merkittävä ja mittava.

Korkeimman hallinto-oikeuden presidenttinä ja oikeudellisena ajattelijana Pekka Hallberg on erityisesti kantanut huolta oikeusvaltion toimivuudesta sekä yksityisen kansalaisen oikeus-suojasta. Paljolti juuri hänen määrätietoisen ponnistelunsa ansiosta maassamme on tänään kahdeksan alueellista, itsenäistä hallintotuomioistuinta.

Presidentti Hallbergin laajaa asiantuntemusta on hyödynnetty myös lukuisissa lainvalmis-teluhankkeissa. Hallintolainkäytön sekä perusoikeusjärjestelmän ja yleisemminkin valtiosään-nön uudistuksissa hän on monesti ollut avainasemassa saaden herkillä tilannetajullaan han-kalat solmut aukaistuiksi. Vaatimattomuus ja viisas harkinta on estänyt häntä tuomasta julki kaikkea tällä saralla tapahtunutta. Hallbergin selkeää puhetta on tarvittu myös silloin, kun erilaisissa kehittämishankkeissa on ollut vaarana väärälle tielle päätyminen.

Pekka Hallberg on antanut merkittävän panoksen lakimieskunnan järjestötoiminnalle. Hän on toiminut Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen hallituksen jäsenenä (1984–1998), hallituksen varapuheenjohtajana (1991–1993) ja puheenjohtajana (1994–1998). Lisäksi Hallberg on toi-minut Pohjoismaisen hallinnollisen liiton Suomen osaston hallituksen jäsenenä (1973–), vara-puheenjohtajana (1976–1979) ja puheenjohtajana (1979–1989) sekä yhteispohjoismaisena puheenjohtajana (1980–1982).

Oikeudellinen tutkimustoiminta ja sittemmin erityisesti korkeimman hallinto-oikeuden presidenttinä työskentely on vienyt Pekka Hallbergin tiiviisti myös kansainväliseen toimin-taan. Yhteydet erityisesti muiden Pohjoismaiden ylimpiin hallintolainkäyttöelimiin ovat hä-nen kaudellaan olleet läheiset. Korkein hallinto-oikeus on hänen johdolla mukana paitsi maailmanlaajuisessa ylimpien hallintotuomioistuinten järjestössä (AIHJA) myös Euroopan unionin ylimpien hallintotuomioistuinten yhdistyksen *Association of the Councils of State and Supreme Administrative Jurisdictions of the European Union – Association des Conseils d’Etat et des Juridictions administratives suprêmes de l’Union européenne* toiminnassa. Pekka Hallberg on toiminut tämän yhdistyksen hallituksen jäsenenä (1995–) ja presidenttinä (2002). Näissä eurooppalaisen oikeussuojajärjestelmän kehittämisenkin kannalta keskeisissä yhteyksissä eurooppalaiset kollegat ovat voineet havaita suomalaisen oikeuselämän korkean tason. Hallbergin asiantuntemusta ja oikeussuojakysymyksille omistautumista on voitu hyödyntää myös Suomen ja kehittyvien maiden välisessä oikeusyhteistyössä, joka parhaimmillaan on kuvattavissa suomalaisen oikeusajattelun vienniksi ja kilpailuvaltiksi.

Juridiikan ulkopuolella Pekka Hallbergin harrastuksia ovat ennen muuta kalastus, pitkät hiihtolenkit, juokseminen maratoneja myöten sekä musiikki. Hallberg tuntee perin pohjin myös suomalaisen merkkipäiväperinteen sekä sananparret, joilla hänen on tapana aloittaa aina kiintoisat puheensa. Korkeimman hallinto-oikeuden henkilöstöä hän on ilahduttanut useissa tilaisuuksissa harmonikansoitollaan, ja musiikki on usein ollut ryydittämässä myös kansain-välistä kanssakäymistä.

Myös toimituskunta esittää Pekka Hallbergille kunnioittavimmat onnittelunsa. Samalla tarjoutuu tilaisuus kiittää kaikkia tämän juhlakirjan kirjoittajia heidän tärkeästä panoksestaan.

Esitämme kiitoksemme myös toimistopäällikkö *Lea Purhoselle* ja kustannustoimittaja *Pipsa Kostamolle* merkittävästä avusta juhlakirjan toimittamisessa.

Risto Nuolimaa

Pekka Vihervuori

Hannele Klemettinen